

TANHUANPÄÄN PERINTÖ

HELEENÄ
LÖNNROTH

 SAGA
EGMONT

TANHUANPÄÄN PERINTÖ

HELEENA
LÖNNROTH

Heleena Lönnroth

Tanhuanpään perintö

SAGA Egmont

Tanhuanpään perintö

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1996, 2022 Heleena Lönnroth and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726740523

1st ebook edition

Format: EPUB 3.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vanhan navettarakennuksen kuuman hautovalla tervapahvikatolla ojentelivat kahdet naisensäät. Toiset vähän pullakammat, toiset riukumaiset. Katto oli loiva, mutta siitä oli hyvä näkymä kylätielle. Eväskorissa odotti vielä miltei täysi punaviinipullo, vähän valkosipulipatonkia ja luumuja. Räystäään alle nokkospuskaan oli jo viskattu toinen pullo.

Idylliä täydensi silloin tällöin ohi ajavan traktorin toimielias pörinä tai polkupyörän kihnutus. Ojasta nousi juuri housujaan pyyhiskellen karvahattuinen, harmaasänkinen mies. Hän tarttui pappa-mallista mopoaan persuuksista ja kiskoi sitä tielle. Kone kävi vielä, ohjaustanko oli vähän vääntynyt. Sen siitä sai, kun piti kurkottaa kaulaansa toisten asioihin. Aurinko pirulainen häikäisi, ei ollut nähnyt kunnolla.

Kukkamari Puntaus-Kinnari ja Ella Koponen istuivat Tanhuanpään navetankatolla ja vaihtoivat kuulumisia. Yhtä aikaa oli käyty Tanhuan kylällä kansakoulua, yhtä aikaa poljettu pyörällä kirkonkylälle yhteiskouluun, yhtä aikaa pakattu kapsäkit ja lähdetty Helsinkiin, mutta siellä olivat tiet eronneet. Kukkamari oli jatkanut opiskeluaan yliopistossa, suomen kieltä ja kotimaista kirjallisuutta, opettaja oli pitänyt tulla, Ella oli päätenyt Ebeneseriin lastentarhanopettajan oppiin.

Kukkamari oli Puntauksen Veikon ja Saaran nuorimmainen, joka miehensä ja uuserheensä kanssa oli vuosi sitten palannut takaisin kotikylälleen isänsä ja äitinsä vaivoiksi. Matkailuyrityksen konkurssin jälkeen elämä ei

ollut helppoa. Se tiesi joutumista kyläläisten silmätikuksi ja puheenaiheeksi. Tuomas, Kukkamarin mies oli kokenut paineet ja häpeän niin rankkana, että oli eräällä yrttiviljelykurssilla mennyt ja rakastunut virolaiseen maataloustohtoriin ja muuttanut tämän kanssa Tarttoon ja jäänyt sille tielleen.

Helppoa ei ollut Kukkamarin vanhemmillakaan. Mamma, jonka lapsuudenkoti Tanhuanpää oli, kesti hyvin, mutta Veikko-pappa, joka juuri oli jäänyt eläkkeelle kyläkauppiaan toimestaan, oli ahdistunut. Sydänkohtaus tuli ensiksi. Mutta ei edes Saara ollut ymmärtänyt, että Veikon ahdistus oli niin suuri, ettei tämäkään jaksaisi.

Pappa oli päättänyt päivänsä heinäladossa parin kilometrin päässä kotoaan. Pakokaasulla. Jäljelle olivat jääneet naiset, mamma ja Kukkamari, sekä lapset, Eevakaisa, Helmimaria, Esa ja Essi.

Kukkamarilla oli kaksi veljeä, Kauko ja Paavo. Paavo oli vanhin ja palveli Ivalossa rajavartiolaitosta. Siellä hän metsästeli ja kirjoitti eräkirjoja, joista uusin ilmestyi säännöllisesti isänpäivämarkkinoille. Kauko oli palvellut etelässä Helsingin liepeillä Keskoa ja oli lopulta taipunut kyläläisten painostuksesta jatkamaan Veikon ja Saaran kaupanpitoa.

Kaukon toinen vaimo, nuori ja verevä Tiia ei ollut kauaa Tanhuan maisemia katsellut. Koska Kauko oli viinaanmenevää ja mustasukkaista sorttia, Tiia oli erään selkäsaunan päätteeksi pakannut laukkunsa ja muuttanut takaisin etelään. Pian oli Kauko kuitenkin saanut kauppiaan apulaiseksi tulleesta Ailasta riuskan vaimonkorvikkeen.

Tuomaan lapset Helmimaria ja Eevakaisa ottivat turvansa Kukkamariin ja mammaan. Tyttöjen oma äiti. Tuomaan toinen vaimo, asui Saksassa eikä ollut viime vuosina suuremmin kiinnostunut lapsistaan. Ja nyt oli isäkin muuttanut tietymättömiin.

Esa oli syntynyt Kukkamarin ensimmäisessä avioliitossa Jussin kanssa, mutta Jussi oli kuollut. Ei ehtinyt tulla nuoresta miehestä ei tohtoria ei tutkijaa. Essi sen sijaan oli Kukkamarin ja Tuomaan yhteinen rakkaudenlapsi.

Kulunut vuosi oli ollut viedä pilkkeen Kukkamarinkin sinisistä silmistä. Arkeen oli tuonut vähäistä lohtua määräaikainen kirjastovirkailijan työ Pohkolan pääkirjastossa. Sekin oli nyt lopussa, ja elämisen kanssa oli taas tekemistä.

Tanhuanpää oli vanha sukutila, jossa voiman päivinä vuosisadan vaihteessa oli ollut maata satoja hehtaareja, metsää lähemmä tuhat. Mutta Iisakin vaari, mamman isoisa oli 30-luvun lamavuosina menettänyt sekä oman saansa että valtaosan maistaan epäonnisten takausten takia. Taloon oli jäänyt viitisenkymmentä hehtaaria peltoa ja vähän enemmän metsää. Maita oli myyty sitten Saaran ja Veikonkin aikana, kun oma kauppa oli pitänyt saada alulle. Nyt maata oli enää kymmenen hehtaaria järveen viettäviä halmeita ja kuutisenkymmentä hehtaaria kasvussa olevia metsiä.

Tanhuanpään päärakennus oli vuosisadan vaihteen nikkarityylinen kaksikerroksinen rotisko. Alakerta oli suhteellisen hyvässä kunnossa, yläkertaan oli Kukkamarin ja Tuomaan perheelle tehty vähän remonttia. Huoneet olivat kylmiä, mutta Kukkamari ja lapset rakastivat paikkaa. Suuri puutarha ja istutettu jalopuumetsikkö antoivat talolle herraskaisen leiman. Keskenkasvuille lapsille talo vintteineen, ulkorakennuksineen ja puistoineen antoi mainiot leikkiympäristöt. Oli tarpeeksi kaaosta. Ei ollut liian puleerattua.

Kun tyhjentynyt viinipullo kieri kilahtaen nokkospuskaan, Kukkamari oikaisi itsensä katolle:

- Että semmoinen stoori! Kerropa nyt sinä Ella kaikki itestäs?

Ella istui pienenä ja sirona vaaleansinisissä sortseissaan ja kukikkaassa topissaan. Olisi siinä ollut silmänruokaa muillekin kuin naapurin vanhalle isännälle.

- Minun tarinani taitaa olla aika kalpea sinun seikkailujesi rinnalla...

- Miten niin? Kerro mihin sinä hävisit. Helsingissä, kunmina lähdin Jussin matkaan? Mehän ei ois varmaan tavattukaan, jos ei nyt tätä ihme luokkakokousta olisi järjestetty! Että ne jotkut jaksakin touhottaa!

Kukkamari puhkui vieläkin silkasta ihmetyksestä. Oli ollut vuoden 1970 ylioppilasluokan 25-vuotisluokkakokous, jota oli juhlistettu kakkukahveilla naapuripitäjän kuntokeskuksessa. Tuskin Kukkamari sinne muutoin olisi tullut lähteneeksi, mutta mamma oli paikallislehdestä huomannut kutsuilmoituksen ja laittanut Kukkamarin matkaan puoliväkin. Niin oli taas tavattu Ellankin kanssa.

- Miten kauan sinä olet ollut siellä Rannikkokaupungissa? Oliko se jokin kielikylpylastentarha vai mikä, jossa nykyään vaikutat?

- Joo. Olen ollut siellä vasta pari vuotta. Olin Vaasassa silloin, kun tämä professori Laurén ja muut rupesivat puuhaamaan kielikylpyhommaa. Sitten Rannikkokaupungissa olivat kanssa nämä ruotsinkieliset kauhean aktiivisia, ja kun ei siellä ollut oikein ketään asiantuntijoita, ne teki mulle tarjouksen, ja siirryin sitten sinne. Tää tarha on Kirkonmäellä entisen maalaiskunnan puolella.

Ella veti henkeä ja hymyili itsekseen. Hän arvasi kyllä, mitä Kukkamari tahtoi seuraavaksi tietää:

- Ei ole ketään miestä kuvioissa.

Kukkamari purskahti nauruun:

- Ai luet kysymykseni kuin avoimesta kirjasta! No miksi ei?

Ella veti otsaansa ryppyyn. Oli kai hän itsekkin asiaa monesti tuuminut, mutta...

- Ei ole vain sattunut sopivaa vastaan. Ja kun puuhaat päivät pitkät lasten kanssa, ei ole vauvakuumeeseen päässyt yllättämään. Meillähän oli kotonakin iso lauma lapsia. Voi olla että sitä lajia on tullut tarpeeksi.

Kukkamari nyökkäsi. Kai hän nyt muisti, että Ellan perhe oli ollut niitä harvoja Pohkolan lestadiolaisia. Lapsiakin taisi olla täysi tusina, ja Ella vanhimmasta päästä. Että vauvoja oli saanut käännellä ja väännellä riittämiin jo kotona.

- Miten olis illalla kunnon lavatanssit?

Kukkamari heittäytyi vallan riehakkaaksi. Lapset olivat mamman ja tämän uuden miesystävän Untamon kanssa viikonloppumatkalla Tampereella ja Hämeenlinnassa. Ensi viikolla alkaisivat koulut, mutta tana viikonloppuna talo olisi Kukkamarin ja Ellan.

Kukkamari oli muutoin hyvin säilynyt, mutta strategisista kohdista lievästi tukevoitunut, kuitenkin elämänmyönteisen näköinen nainen. Tukka oli pitkä ja keikkui useimmiten poninhännällä.

Ellan kasvoilla karehti lavatanssien takia haaveellinen hymy: - Mikä ettei!

Siitä paikasta naiset kompuroivat alas katolta. Vähältä piti, ettei Kukkamari tuiskahtanut nenälleen alas tullessa. Pullo punkkua naista kohti, vaikka aikaa oli kulutettukin koko iltapäivä, oli tarpeeksi. Liikkumisessa oli jo tiettyä suurpiirteisyyttä.

Naiset kulkivat meluisasti kohti lasiverantaa. Samassa Kukkamari muisti, ettei ollut hakenut lainkaan päivän postia. Kipin kapin koivukujan päähän ja jo aitan portailla lehti levälleen huvi-ilmoitusten kohdalta kuin silloin ennen, kuin silloin ennen... Vanha laulunpätkä jäi mieleen jauhamaan.

Tanssit Pönnin lavalla, Reijo Taipale ja tango Satumaa ja kaikki hyvät piisit! Nuoruus ei ollut mitään tangojen kultaaikaa, mutta niitä oli opittu tanssimaan myöhemmin. Ellakin ilmeisesti ihan välttävästi lestadiolaisesta taustastaan huolimatta.

Naiset päättivät lämmittää rantasaunan ennen tansseihin sonnustautumista. Taivas oli pilvetön, oli lämmintä ja kuutamoakin oli luvassa. Tulisi ihana ilta. Radio kailotti avaraan tupaan lauantain toivottuja, ja Kukkamari ja Ella panivat jenkaksi. Ennen saunaan menoa syötiin Kukkamarin savustamaa lohta ja fetasalaattia. Ei tukevasti, etteivät vatsat pömpöttäisi.

- Mitähän siitä Jallesta on tullut, sehän oli suhun niin pihkassa lukion viimeisellä? Ella kysäisi muina naisina.

- Et kai säkin ollut siihen lätkässä?

Kukkamarin äänessä oli aitoa hämmästyä. Lukioaikoina Ella oli ollut pieni ja lattarintainen olento, joka kehittyi naisen muotoiseksi vasta opiskeluaikoina. Mutta ettäkö melkein kaksimetrinen Jalle ja pieni Ella? Vaikka olihan sitä usein isolla miehellä pieni vaimo, harvoin toisin päin.

Kukkamari selasi epätoivoisesti vaatevarastoaan. Jotain romanttista, farkut eivät nyt kerta kaikkiaan kävisi. Hän halusi jotain sellaista, joka hulmuaisi ja olisi syntisen turhamainen. Syntisen turhamaista ei vain hänen vaatekaapistaan tahtonut löytyä. Ainakaan sellaista, joka olisi mahtunut päälle. Lopulta Kukkamari päätyi vanhaan kirpputorilöytöön, silkkiseen kellohelmaiseen puolihomeeseen ja musteensiniseen hihattomaan yläosaan. Vielä kun löytyisi mies, joka osaisi valssia, ei illasta puuttuisi mitään!

Ella oli kai aavistellut, että Kukkamarin viikonloppukutsuun saattaisi sisältyä jonkin sortin huvittelua, koska hänellä oli mukanaan kaunis silkkinen

housuasu, ehkä tanssilavalle liiankin hieno. Ella halusi hyvitystä ankeasta nuoruudestaan.

Pönnin lavalle oli kahdenkymmenen kilometrin matka, ja naiset soittivat taksin. Naapurikylästä tuli Tammion Erkki ja oli yhtä puhelias kuin aina ennenkin. Toivottelipa vielä naisille hyvää saalistusonnea, ettei aamuyöllä tarvitsisi tulla hakemaan.

Kukkamari ja Ella nousivat taksista posket tyttömäisesti rusottaen mielissä jännittynyt odotus.

Lavalla ei turhaan kursailtu. Vaikkei kello ollut vielä kymmentäkään, oli jo täysi meno päällä. Soitettiin vuorotellen puoli tuntia naisille ja puoli tuntia miehille. Kukkamaria vei heti jytkyvälle humpalle hillitynoloinen vanhempi mies.

Kukkamari määritteli tämän rakennusmestariksi tai peruskoulun ala-asteen johtajaksi. Sellainen itsetyytyväisyys ja tyyneys tästä huokui. Miehellä oli vaaleat prässihousut, lyhythihainen kauluspaita ja ohut, puhdas tukka sekä kultasankaiset silmälasit. Muuta mainitsemisen arvoista ei sitten ollutkaan.

- Mistäs neiti on kotoisin? Käyttekö useinkin täällä?

Pelinavaus oli klassinen. Itsestään mies kertoi hetimiten, että oli vuosi sitten jäänyt leskeksi, ja kun ei ihmisen ollut hyvä olla yksin, oli vaimokandidaatteja jostakin käytävä katsastamassa.

- Olit rauhallisen mutta kuitenkin virkeän näköinen ja...

Miehen sanat jäivät vaivaamaan Kukkamaria. Oliko ne tulkittava myönteiseksi kannanotoksi?

Ella oli nuorten miesten suosiossa. Kun oli hoikka ja vähäinen varreltaan, hän vaikutti Kukkamaria ainakin kymmenen vuotta nuoremmalta, ja sai tanssittajia sen mukaisesti. Mutta Kukkamari ei ollut moksiskaan. Hän tiesi kokemuksesta, että jos vähän hymyilisi ja vilkuttaisi silmää, kyllä se yleensä johonkin johtaisi.

Naisten pelillä Kukkamari tökkäsi Ellaa käsivarteen:

- Nyt mennään eikä meinata! Oletko valkannut valmiiksi? Parhaat miehet viedään heti kättelyssä!

Jos aikoi saada kiinni muita kuin pahnanpohjimmaisista, oli syytä olla ajoissa asialla.

Kukkamari oli pitkään katsellut noin kolmikymppistä miestä, jolla oli vaaleat viikset ja punertavankihara, paksu tukka sitaistuna poninhännälle. Miehen huulilla karehti huvittunut hymy. Häntä haettiin kyllä tanssimaan, mutta seisoskeluaikaakin näytti jäävän. Oli ehkä liian erikoinen paikalliseen makuun. Kukkamari rohkaisi itsensä, haki ja sai myöntävän vastauksen. Ja sitten mentiin.

Mies veti Kukkamarin varmalla otteella lähelleen, tuoksui raikkaalle ja oli hyvä tanssimaan. Nainen sulki silmänsä ja nautti.

- Mitä sä täältä haet?

Miehen ääni oli ilkamoiva. Kukkamari avasi yllättyneenä silmänsä.

- Miten niin?

- Niin meinaan vaan, että oletko kesäleski, eronnut, yksinhuoltaja vai mikä on koodi?

Kukkamari naurahti. Mieshän vaikutti lupaavalta.

- Tällä hetkellä elävän leski, yksinhuoltaja, uusperheen äiti, kesäleski ja mitä vielä? Millaisen tarpeessa sinä olet? Sano vaan, niin valitsen sopivan roolin.

Miehen nimi oli Erkki. Tuntui heti kuin olisi vanhan kaverin kanssa jutellut. Ei tarvinnut pingottaa. Kukkamari ja Erkki tanssivat perä perää humpat, valssit ja tangot. Kun he viimein irtosivat toisistaan, Kukkamari lähti kuumissaan ja hyvillä mielin naistenhuoneeseen.

Ella pinkoi perässä peilin eteen, ja niin saatiin vaihtaa kiireiset tilannearviot.

- Mulla on jo katottuna, mites sulla! Kukkamari oli hyväntuulisen näköinen. - Sellanen ihana, jolla on punainen

kihara tukka ja poninhäntä.

Ellankin silmät loistivat innostuneina:

- Mulla on kaksi, joista mä en oikein tiedä, kumman ottaisin! Toinen on varmaan joku nuori isäntä, se tuoksahtaa vähän navetalle, tosi hyvä tanssimaan, toinen on sellainen ujonsorttinen rillipää...

Lavalta kajahti Besame mucho, ja naisille tuli kiire. Päätettiin vikkellä miehet aamukahville huomenissa kirkonkylän kesäkahvilaan. Jos tulisivat, niin ainakin nähtäisiin, oliko pitoa.

Ella päätti valita isännän.

Pitsiverhot. Ella avasi silmänsä. Tapeteissa oli sinisiä ruusuja. Nainen yritti unentokkuraisena saada kiinni, missä oli. Kukkamari! Oli oltu Pönnillä tansseissa, ja eräs naapuripitäjän nuori isäntä oli heittänyt heidät Volvollaan Tanhuanpäähän, Kukkamarin kotiin. Ja aamuksi oli tehty treffit kirkonkylän kesäkahvilaan!

Ella ponnahti istumaan. Syyskesän sunnuntai oli valjennut kirkkaan kuulaana. Lämmin tulisi tästäkin päivästä. Olikohan Kukkamari jo herännyt?

Nainen käveli paljasjaloin yläkerran aulaan, josta pääsi parvekkeelle. Tanhuanpään pihapiiri ja järvelle viettävät pellot avautuivat silmiähivelevän kauniina rauhoittavana näkynä. Ella ajatteli tansseissa tapaamansa miestä, Aapoa. Tämä asui vanhan äitinsä kanssa ja kasvatti lihakarjaa. Mies oli ihan mukava. Maalaistalo olisi kiva kasvuympäristö lapsille.

Ella säpsähti syyllisesti. Ainako se äitiys kuitenkin kummitteli mielessä? Hän oli alkanut pikkuhiljaa hyväksyä sen, että lapset taisivat hänen osaltaan jäädä vain haaveeksi. Ikää alkoi olla liikaa.

- Unikeko aamukahville! kuului samassa alakerrasta Kukkamarin reipas ääni.

- Tullaan, tullaan!

Ella painoi päättävästi oven kiinni perässään ja asteli alakertaan. Kuistilla odotti kahvipöytä. Pöydässä tuoksui vasta uunista otettu rieska, odottivat munat ja mustikkapiirakka. Emäntä itse säteili pöydän takana onnellisena kuin viisitoistavuotias teinityttö.

- Nyt nopeesti pakolliset kuviot, että keretään kirkonkylään treffikahveille! Eiks kannattanut lähteä tansseihin? Taisit säkin nähdä jo unta emännän paikasta!

Ella punastui niin hereästi, että Kukkamari ei voinut olla nauruun purskahtamatta.

- Leikkiähän minä, mutta vois olla vaikka totta toinen puoli. Sehän oli ihan komea se sun isäntäs.

Ella levitti keskittyneesti voita leivälleen:

- Mihinkäs se poninhäntämies katosi? Sehän nyt vasta tosi soma oli?

Kukkamari ei ollut millänsäkään.

- Oli nätti niin. Ja arvaa mitä? Se on lastenhoitaja ammatiltaan!

Sen verran Ella Kukkamaria tunsi, että huomasi tämän alkaneen suunnitella jotain. Sellainen se oli jo kouluaikoina. Kuin tyytyväisesti kehräävä kissa, kun oli saanut päähänsä jotain kiinnostavaa.

Ella kaatoi itselleen kahvia:

- Kerro pois, mitä meinaat!

Kukkamari oli haaveellisen näköinen:

- Ajattelin, että mehän voitais vaikka kolmistaan perustaa tänne Pohkolaan sellainen kielikylpytarha!

Ella ei sanonut mitään. Hän oli elämässään tehnyt ratkaisunsa varman päälle. Ei ollut toiminut mielijohteitten varassa. Nyt oli elämä viimeiset viisi vuotta ollut jo liiankin selvää.

Ellasta tuntui, että jos hän jatkaisi elämässä entistä rataa, hän päätyisi korkeintaan jonkin päiväkodin johtajaksi, ja sillä siisti. Ellei hän uskaltaisi ottaa rakastumisen riskiä ja sitä, mitä siitä seuraisi, loppuelämä tulisi olemaan harmaata velvollisuuksien täyttämistä, omaan napaan tuijottamista ja hiipuvaa kaipausta.

- Nii-in, ei se ihan niin yksinkertaista kyllä ole, Ella lopulta totesi.

Kukkamari näytti heti pettyneeltä kuin lapsi, jolta oli nykäisty tikkunekku kädestä.

- Voihan sitä nyt ainakin haaveilla?

Haaveilla aina voi. Mutta Ella ei ollut ensinkään varma, vaikka paljon Kukkamarista pitikin, haluaisiko hän lähteä tämän kanssa mitään bisnestä kehittämään. Jäljet pelottivat.

- Pannaan mietintämyssyn alle. Kun tulet käymään Rannikkokaupunkiin, tule tutustumaan meidän tarhaan. Katotaan sitten!

Se kuulosti ihan kohtuulliselta. Kello lähestyi puolta kymmentä, ja yhdeltätoista olisi treffit viidentoista kilometrin päässä Rännärissä, marttojen pitämässä kesäkahviossa. Pitäisi vielä ehtiä kaunistautuakin.

Kello oli lähes yksitoista, kun naiset jännittyneinä ja puhtaaksisilitetyn näköisinä starttasivat kohti kirkonkylää Ellan autolla, joka oli siisti, miltei uutena ostettu Ford Sierra. Tienoot olivat unettavan rauhallisia. Kirkonkylässäkään ei ollut liikkeellä kuin yksi kirjava kissa ja apteekkarin vanha mopsi, ihmisiä ei ensinkään. Kukkamariin iski epäily, tokko koko kesäkahvila olisi enää avoinnakaan.

Naiset kääntyivät kaulojaan kurkotellen Rännärin pihaan, jossa kaksi miestä istui kiikussa koivun alla ja tuprutteli tupakkaa. Ajopelit, uusi Volvo ja parempiakin aikoja nähnyt rättisitikka, oli parkkeerattu sopuisasti vanhan hevospuomin eteen.

- Huomenta Ruusut!

Erkki nousi kissamaisen pehmeästi penkiltä punaista poninhäntäänsä huiskauttaen. Aapokin kohottautui penkiltä ujon oloisesti.

- Huomenta kullanmurut! Kukkamaria halutti vähän kiusoitella miehiä, - kahvila ei ole auki vai?

- Ei niin ollenkaan enää tänä kesänä!

Ella oli kiivennyt kuistille lukemaan ovesa olevaa lappusta.

- Mitäs nyt tehdään?

Kukkamari seisoి kädet puuskassa.

- Minäpä luulen, että mennään meille!

Kaikki kääntyivät tuijottamaan Aapoa. Tämä oli sanonut sanottavansa painokkaasti.

- Äitimuori ainakin ilahtuu, kun tuon joskus vieraita minäkin.

Aapo ei ollut sopinut tälle päivälle puintia eikä muitakaan kiireitä. Hänellä oli ensimmäinen vapaapäivä aikoihin. Kutsu otettiin vastaan, ja ruvettiin heti lähtöä puuhaamaan.

- Saisinko kokeilla, miltä tuntuu istua uuden auton ratissa?

Erkin hymy on niin valloittava, että Ella ei nähnyt mitään syytä kieltääkään.

Onnellisena Ella kapusi Volvon etupenkille Aapon viereen. Erkin mieliteko oli Ellalle odottamaton onnenpotku, jota hän itse ei olisi kehdannut ehdottaa.

Erkki piti suurieleisesti Sierran ovea avoinna Kukkamarille:

- No niin kuningatar, käyhän istumaan!

Aapo lähti pihasta sähkökästi. Miehet, jotka näyttävät rauhallisuuden perikuvilta, saattavat ratissa muuttua Helvetin enkeleiksi. Aapossa näytti olevan sitä vikaa. Mutta Erkki! Kukkamari käännähti nuoreen miehen päin. Jumalaisen näköinen! Ohutta persikkahaituvaa ahavan värisessä poskessa, tumma parransänki ja kirkkaansiniset silmät, käsivarret ja nenänympärys kesakoita täynnä, punainen tukka kruununa loimuamassa.

Miehestä huokui fyysinen vetovoima. Tämä mies ei hurjastelisi autoilla. Hurjuus, mikäli sitä oli, suuntautui muille alueille. Kukkamari laski kätensä miehen polvelle. Se